

# Den studerandes roll i självutvärderingen

*Merita Hirsimäki*

Vilken och hurdan är den studerandes roll i folkhögskolans självutvärdering. Rollen är enligt mitt förmenande stor och det är bra att göra dess verkan mer effektiv. Frågan om huruvida en studerande kan påverka angelägenheterna vid den egna folkhögskolan kan besvaras med ett ja. Frågan om huruvida den studerande sedan har något att säga till om i den egna folkhögskolans angelägenheter, beror givetvis på den studerandes egen aktivitet. Om man skulle börja informera om resultaten och om studerande skulle delta i valet av utvecklingsobjekt, vore det lättare för de studerande att konkret delta i själva genomförandet av självutvärderingen.

En viktig omständighet, då man gör en utvärdering, är att utnyttja utvärderingsresultaten. Det är viktigt för den studerande att man informerar även den studerande både om resultaten av utvärderingen och de saker som skall åtgärdas i framtiden: Det betyder samarbete att hålla de studerande à jour med skolans angelägenheter. Det faktum att de studerande tas med i de kommande besluten bidrar för sin del till att självutvärderingen fungerar.

Vid självutvärderingen är det fråga om i vilka frågor man har lyckats, vad man ytterligare borde utveckla och vilka hindren och möjligheterna är för utvecklingen. Vilka är sedan möjligheterna för den studerande att påverka? Engagemang är det genom vilket den studerande för egen del kan påverka. De studerandes delaktighet i självutvärderingen bör uppmuntras och det bör göras klart för de studerande varför frågorna ställs. Fördelarna med en självutvärdering bör framhållas för de studerande, ty det kan förefalla frustrerande för de studerande att fylla i flera blanketter. Som ett resultat av självutvärderingen borde det uppstå en uppfattning om den egna verksamheten, och det är just det som är viktigt med tanke på de studerande. Problemet vid en självutvärdering är enligt min åsikt de studerandes engagemang, och som en orsak har jag noterat bristande uppföljning efteråt. De studerande vill veta, om något händer, och om det inte händer något, så vore det på plats med motiveringar. I allmänhet blir utvärderingarna för de studerande ett obligatoriskt ifyllande av blanketter, och sålunda ser de studerande inte att det är nödvändigt att delta i självutvärderingen.

Den största betydelsen vid en självutvärdering, sett ur den studerandes synvinkel, ligger i att utveckla inlärningsfärdigheterna samt vad och hur man lärt sig. Den studerandes självutvärdering fungerar om de studerande tas med för att göra upp utvärderingsblanketter, i utvärderingen och i uppföljningen efteråt. Det mest centrala vid självutvärderingen är att den studerande själv bedömer hur han har uppnått och uppnår de mål han själv ställt. En av de mest centrala frågorna i självutvärderingen vid

Alkio-opisto är: hur genomför skolan syftet med det fria bildningsarbetet, hur skolans verksamhetsidé och mål realiseras i praktiken, hur skolans speciella karaktär beaktas vid utvärderingen och hur internatets effektiva inflytande skall bedömas.

Självutvärderingen vid Alkio-opisto sker enligt min mening på ett sätt som i mycket hög grad tar hänsyn till de studerande. Utvärderingsblanketterna är rediga och lätta att besvara. Utvärderingen är kontinuerlig och även inriktad på de studerande. Målen för självutvärderingen är att identifiera hur studiehandledningen förverkligas med tanke på den studerande och folkhögskolan. Vid Alkio-opisto genomförs detta genom att man samlar in utvärderingsinformation samt genom utvärderingar som insamlas av linjeföreståndarna och timplärarna. Det lönar sig inte att dela upp sig på flera olika utvärderingsgrupper utan genom att förena personalen och de studerande kan idéerna utnyttjas effektivt, och å andra sidan går ingen energi till spillo genom att göra flera utvärderingar samtidigt om samma sak. Med hjälp av utvärderingen är det lätt att påverka verksamheten: de studerande tar ansvar på sin egen kant och skolan på sin. Kontakten i frågor som gäller utvärderingen skall vara intensiv och planerad. Med hjälp av självutvärderingen utvecklas skolans egen kontinuerliga utvecklingsprocess. Utvecklingsbehoven kommer till synes och blir klarare och därtill kan man t.o.m. snabbare börja påverka dem efter utvärderingen.

Från skolans synpunkt sett gör en utvärdering den inre och yttre bilden klarare. Självutvärderingen fungerar om de studerande upplever utvärderingen som nödvändig och om det är frivilligt att delta i den. Man måste reservera tillräckligt med tid i timpläroplanen för att utföra självutvärderingen och principerna för utvärderingen måste klarläggas för alla. Självutvärderingen är ett utvärderingssätt, vars innersta uppgift är att stöda både individens och gemenskapens inläring, utveckling och experiment. Målet är att utveckla verksamheten i folkhögskolans gemenskap samt samarbetet.

Med hjälp av självutvärderingen undersöks och mäts också det erhållna resultatet enligt det i förväg ställda målet, dvs. hur man lyckats med målen, och om man gått i rätt riktning. Utan mål vore arbetet förgäves, ty det är viktigt vid självutvärdering att ställa upp mål och det uppmuntrar även vid genomförandet av utvärderingen. Verksamhetens kvalitet kan inte förbättras utan att den kontinuerligt utvärderas. Då självutvärderingen är en fortlöpande verksamhet, medför den för de studerande feedback om hur utvärderingen lyckats och behoven av utveckling och hjälper de studerande samtidigt med att bli medvetna om deras kommande utveckling.